

's-Hertogenbosch

Wijkraad Sparrenburg
De heer A. van der Steen
Brabanthoeven 138
5244 HL ROSMALEN

Uw brief van : 20 augustus 2018
Uw kenmerk : F2082018
Ons kenmerk : SO/ROS - 7680233
Datum : 25 september 2018

Ref. : F. Verheul
Tel. : 073 - 6159255
Fax : -
E-mail : f.verheul@s-hertogenbosch.nl

Onderwerp : Beantwoording Motie Vreemd aan de orde van de dag - Het Sparrenburgbos, de ontbrekende schakel

Geachte heer Van der Steen,

In uw brief van 20 augustus 2018 heeft u verzocht kennis te nemen van de voorgenomen afspraken zoals opgenomen in mijn brief van 12 april 2018. Inmiddels is de gemeenteraad op 17 september 2018 over dit onderzoek geïnformeerd en ontvangt u deze brief over de uitkomsten ervan. Een afschrift van de brief aan de gemeenteraad treft u als bijlage bij deze brief aan.

Er is in beeld gebracht wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn om het gehele Sparrenburgbos openbaar toegankelijk te houden en op een natuurvriendelijke wijze in te richten en te beheren.

Kort samengevat is het volgende onderzocht:

1. Uitgangspunt: eigendomssituatie

In de motie is de vraag gesteld te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om het Sparrenburgbos openbaar toegankelijk te houden, in combinatie met een natuurvriendelijke inrichting en beheer.

2. (on)mogelijkheden tot het openbaar toegankelijk houden van het Sparrenburgbos

- **Overleg met eigenaar**

Het traject van overleg met de eigenaar ziet het college als de meest voor de hand liggende mogelijkheid. Het is een effectieve route om de openbaarheid van het bos te verzekeren, zonder het bos te hoeven aankopen. Bij de Raadsbijeenkomst Informeren en Ontmoeten van 9 januari 2018 heeft de heer Grandjean, namens de eigenaar van het Sparrenburgbos, aangegeven dat de eigenaar het bos een warm hart toedraagt en niet van plan is het bos af te sluiten.

- **Aankopen**

Een duidelijke mogelijkheid om het Sparrenburgbos openbaar toegankelijk te houden is het door de gemeente 's-Hertogenbosch aankopen van het bos.

Daarmee blijven de paden in het bos in beginsel openbaar toegankelijk gebied, aangezien het dan geen privaat eigendom meer betreft. Het college heeft in een eerder stadium al aangegeven hoe zij tegenover deze mogelijkheid staat. Het bestaand en toekomstig gebruik is verzekerd via het publiekrechtelijk instrumentarium en beleid. Aankoop van de gronden is derhalve niet nodig om dit gebruik te borgen.

- **Afsluiten gebied**

Dit is een onwaarschijnlijke, maar wel theoretische mogelijkheid. Het Sparrenburgbos is volledig in particulier eigendom, behalve het bospad wat dwars door het bosgebied loopt. Dit bospad is van de gemeente en blijft daarom per definitie openbaar. Dit houdt in dat dit pad niet kan worden afgesloten door de eigenaar van de rest van het bosgebied. Doordat het Sparrenburgbos particulier eigendom is, is het aan de eigenaar om te beslissen wat er gebeurt binnen de geldende kaders. In zijn algemeenheid geldt dat een grondeigenaar de mogelijkheid heeft om zijn gronden af te sluiten, mits de paden geen openbare wegen zijn als bedoeld in de Wegenwet. Het zou dan gaan om bijvoorbeeld het plaatsen van hekwerk rondom het gebied, en zaken als bordjes 'eigen weg'.

- **Aantonen bij de rechter**

Een andere optie die volledigheidshalve wordt genoemd, is het voeren van een juridische procedure om aan te tonen dat de paden in het bos beschouwd moeten worden als 'openbare wegen' in de zin van de Wegenwet. Het ligt niet op de weg van de gemeente om zo'n juridische procedure te initiëren, omdat de gemeente de paden zelf tot op heden niet als openbare wegen heeft beschouwd.

- **Crowd funding / belegging**

Tot slot zou een mogelijkheid kunnen zijn om via het middel van crowd funding voldoende geld in te zamelen voor aankoop van het bos, door een stichting of groep belanghebbenden. Dit zal dan gaan om crowd funding onder wijkbewoners, maar ook onder andere betrokkenen en belanghebbenden. Ook kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het beleggen van een kapitaal, om zo voldoende financiën te verkrijgen.

Voor de verdere inhoud verwijs ik u naar de brief van het college van burgemeester en wethouders van 17 september 2018 aan de gemeenteraad.

Vragen?

Indien u over de inhoud van deze brief nog vragen heeft, kunt u contact opnemen met de heer F. Verheul van mijn afdeling. Hij is bereikbaar via het telefoonnummer dat bovenaan deze brief staat vermeld.

Met vriendelijke groet,
namens het college burgemeester en wethouders,
het hoofd van de afdeling Ruimtelijke Ordening en Stedenbouw,

ir. E.M.A. Cammaert

Bijlage(n):

1. Brief aan gemeenteraad d.d. 17 september 2018

's-Hertogenbosch

Aan de leden van de gemeenteraad

Uw brief van	: -	Ref.	: F. Verheul
Uw kenmerk	: -	Tel.	: 6159255
Afdeling	: SO/ROS/ORV	E-mail	: f.verheul@s-hertogenbosch.nl
Zaaknummer	: 7757562	Bijlage(n)	: -
Datum	: 17 september 2018		
Onderwerp	: Beantwoording motie Vreemd aan de orde van de dag Het Sparrenburgbos, de ontbrekende schakel		

Geachte leden van de gemeenteraad,

1. Inleiding

In de raadscommissievergadering van 16 januari 2018 is het agendapunt 12 'Bespreeknotitie Het Sparrenburgbos', geagendeerd door de Bossche Groenen, besproken. Hieraan is door de Bossche Groenen vervolg gegeven door een motie Vreemd aan de orde van de dag, het Sparrenburgbos, de ontbrekende schakel in te dienen voor de raadsvergadering van 30 januari 2018. De motie is daarin unaniem aangenomen.

Deze brief gaat in op het onderzoek dat is uitgevoerd naar aanleiding van de motie.

2. Motie

De raad van de gemeente 's-Hertogenbosch in vergadering bijeen op 30 januari 2018, gehoord hebbende de discussie in de commissie ROB van 16 januari over de notitie van De Bossche Groenen inzake het Sparrenburgbos;

Spreekt uit dat:

Het Sparrenburgbos binnen de boszone van De Hooge Heide, tussen Rosmalen en Nuland, de ontbrekende natuurschakel is en openbaar toegankelijk dient te blijven;

Verzoekt het college:

in beeld te brengen wat de mogelijkheden en onmogelijkheden zijn om het gehele Sparrenburgbos openbaar toegankelijk te houden en op een natuurvriendelijke wijze in te richten en te beheren en de raad hierover te informeren.

3. Onderzoeksresultaten

3.1 Uitgangspunt: eigendomssituatie

In de motie is de vraag gesteld te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn om het Sparrenburgbos openbaar toegankelijk te houden, in combinatie met een natuurvriendelijke inrichting en beheer.

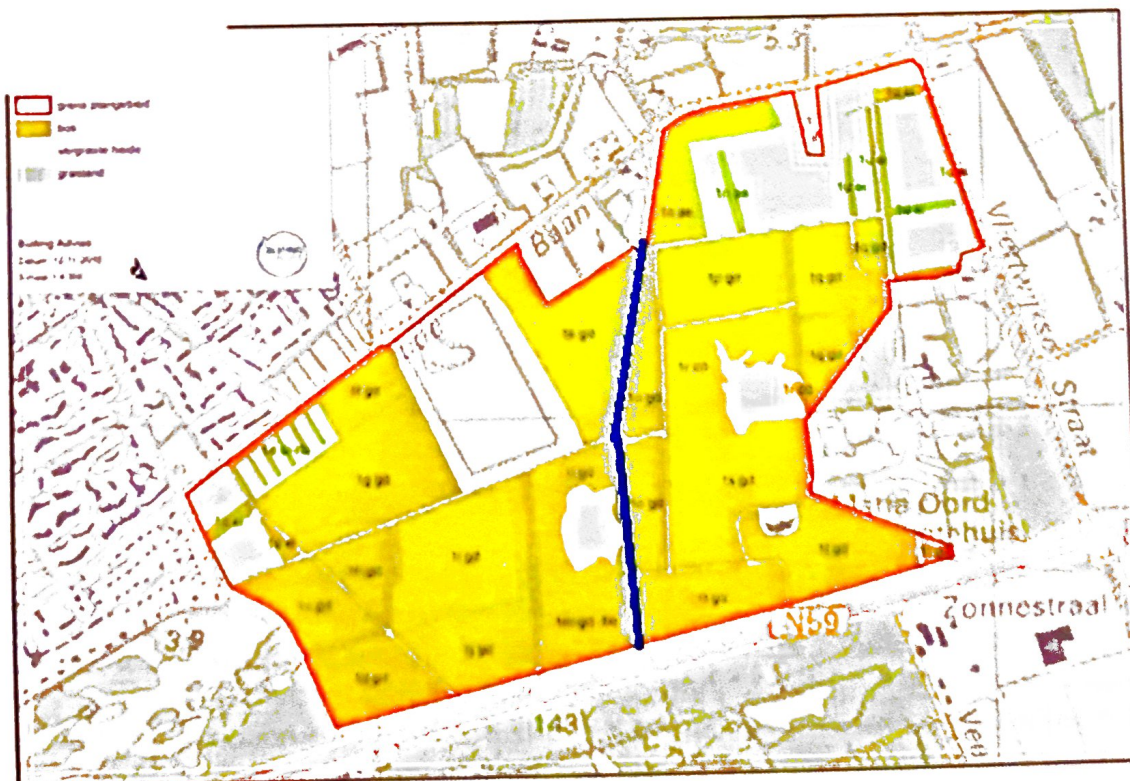

Voor de duidelijkheid geven wij hierbij eerst een visueel overzicht van de eigendomssituatie in het gebied.

Figuur 1: eigendommen rondom Sparrenburgbos

Een uitsnede van het gebied zelf is met de rode begrenzing weergegeven in onderstaand figuur. Het bospad wat dwars door het bosgebied loopt is gemeentelijk eigendom en in het blauw weergegeven.

Figuur 2: plangebied Sparrenburgbos.

3.2 (on)mogelijkheden tot het openbaar toegankelijk houden van het Sparrenburgbos

3.2.1 Overleg met eigenaar

Het traject van overleg met de eigenaar ziet het college als de meest voor de hand liggende mogelijkheid. Het is een effectieve route om de openbaarheid van het bos te verzekeren, zonder het bos te hoeven aankopen. Het openbare toegankelijke karakter van het bos, en een natuurvriendelijk beheer, stellen wij namelijk als expliciete randvoorwaarde voor eventuele rode ontwikkelingen nabij het bos. De eigenaar heeft bovendien ook belang bij draagvlak in de buurt, en daarmee ook zelf belang bij openstelling en duurzaam beheer van de bossen. Indien en voor zover blijkt dat de eigenaar/initiatiefnemer een maatschappelijk en ruimtelijk acceptabele ontwikkeling voor ogen heeft, zal uiteraard ook de toekomst van het bos hierbij expliciet worden betrokken. Dit zou dan uit kunnen monden in een anterieure overeenkomst waarin (onder andere) de afspraken omtrent de openstelling en het duurzaam beheer van het bos kunnen worden vastgelegd.

De gemeente hanteert bij dit gebied het rood-voor-groen-principe. Dat houdt kortgezegd in dat de gemeente graag natuurversterking wil bewerkstellingen, door het toestaan van beperkte ontwikkeling nabij het bos. De gemeente past dit rood-voor-groen principe vaker toe. Een voorbeeld hiervan betreft het Mariaburgbos, waar eveneens het bos niet in gemeentelijk eigendom is, maar in eigendom van Brabants Water / Landschap (zie figuur 1); en waar met de ontwikkelende partij afspraken zijn gemaakt in het kader van het rood-voor-groen principe. Onderdeel van die afspraken zijn de openstelling van het Mariaburgbos.

Bij de Raadsbijeenkomst Informeren en Ontmoeten van 9 januari 2018 heeft de heer Grandjean, namens de eigenaar van het Sparrenburgbos, aangegeven dat de eigenaar het bos een warm hart toedraagt en niet van plan is het bos af te sluiten.

In januari 2018 heeft het laatste fysieke overleg met de heer Grandjean, namens de eigenaar, plaatsgevonden. Toen is afgesproken dat eigenaar een studie zou gaan uitvoeren naar de locatie en een plan zou gaan opstellen uitgaande van de kwaliteiten van het gebied. Expliciete randvoorwaarde is dat het bos openbaar toegankelijk moet blijven. Tot op heden is er geen aangepast voorstel meer ontvangen.

3.2.2 Aankopen

Een duidelijke mogelijkheid om het Sparrenburgbos openbaar toegankelijk te houden is het door de gemeente 's-Hertogenbosch aankopen van het bos. Daarmee blijven de paden in het bos in beginsel openbaar toegankelijk gebied, aangezien het dan geen privaat eigendom meer betreft.

Het college heeft in een eerder stadium, in een drietal brieven, al aangegeven hoe zij tegenover deze mogelijkheid staat (reg nr. 6633837, 7428663 en 7425274). Als aanvulling en bevestiging daarvan, nog het volgende.

Het verdient onze voorkeur dat het eigendom en beheer bij een partij komt, die als doelstelling de duurzame instandhouding van natuur en recreatie heeft. Deze stellingname werd overigens breed onderschreven in de raadsvergadering van 30 januari 2018.

Ter plaatse van het Sparrenburgbos geldt bestemmingsplan Buitengebied. Conform dit bestemmingsplan gelden de bestemmingen Natuur en Agrarisch voor de gronden in het bos (en twee kleine bestemmingen Maatschappelijk en één Wonen). In zowel de bestemming Natuur als in de bestemming Agrarisch is naast natuur, natuurwaarden, en agrarische bodemexploitatie, 'extensief recreatief medegebruik' toegestaan. Met het bestemmingsplan is derhalve het gebruik als natuurgebied / bos goed gewaarborgd. Het toegestane gebruik kan alleen worden gewijzigd met goedkeuren van de gemeente.

Figuur 3: uitsnede plangebied in bestemmingsplan Buitengebied

Daarnaast is het ruimtelijk beleid voor het gebied geborgd en geregeld in onder meer de Visie Hooge Heide-Midden Boszone, januari 2009. De visienota Hooge Heide-Midden Boszone is nog actueel. Hierin is overigens de ambitie aangegeven dat het eigendom aan de gemeente of een terrein beherende organisatie dient te worden overgedragen.

Het Sparrenburgbos is een belangrijk onderdeel van de Hooge Heide, het landschappelijke buitengebied tussen Rosmalen, Nuland, Vinkel en Berlicum. In de zone tussen de snelweg A59 en het spoor tussen Den Bosch en Oss liggen de bosrijke gebieden op de hogere zandrug. De Hooge Heide wordt door de gemeente ontwikkeld als een groene eenheid waarbij groene functies als natuur, landschap, cultuurhistorie en recreatie de boventoon voeren. Andere functies als wonen, werken, zorg en landbouw maken ook deel uit van het geheel. In het ruimtelijk beleid, zoals beschreven in de visie Hooge Heide Midden Boszone en De Groene Delta 2, wordt gestreefd naar het optimaal samengaan van de functies en het ontwikkelen van de groene kwaliteiten in het gebied. Het Sparrenburgbos is voor de gemeente binnen de geldende visie een belangrijk onderdeel van de Hooge Heide. Voor de functies als natuur, recreatie, cultuurhistorie vormt het een kerngebied. Maar ook andere functies als infiltratie van drinkwater, luchtzuivering, etc zijn hier van belang.

Gelet op bovenstaande, is het bestaand en toekomstig gebruik verzekerd via het publiekrechtelijk instrumentarium en beleid. Aankoop van de gronden is derhalve niet nodig om dit gebruik te borgen. Aan de hand van het hierboven genoemde ruimtelijk beleid, wordt het gesprek met de eigenaar gevoerd (zie 3.2.3).

Tot slot wordt opgemerkt dat, in het geval dat toch voor aankoop van het bos wordt gekozen, altijd overeenstemming met de eigenaar bereikt zal moeten worden over de aankoop en over de voorwaarden waaronder dit geschiedt. De gemeente kan aankoop in dit geval niet afdwingen en is uiteraard niet bereid, als zij het bos wil kopen, dit tegen elke prijs of onder elke voorwaarde te doen.

3.2.3 Afsluiten gebied

Dit is een onwaarschijnlijke, maar wel theoretische mogelijkheid. Het Sparrenburgbos is volledig in particulier eigendom, behalve het bospad wat dwars door het bosgebied loopt (zie figuur 2). Dit bospad is van de gemeente en blijft daarom per definitie openbaar. Dit houdt in dat dit pad niet kan worden afgesloten door de eigenaar van de rest van het bosgebied. Doordat het Sparrenburgbos particulier eigendom is, is het aan de eigenaar om te beslissen wat er gebeurt binnen de geldende kaders. In zijn algemeenheid geldt dat een grondeigenaar de mogelijkheid heeft om zijn gronden af te sluiten, mits de paden geen openbare wegen zijn als bedoeld in de Wegenwet. Het zou dan gaan om bijvoorbeeld het plaatsen van hekwerk rondom het gebied, en zaken als bordjes 'eigen weg'.

3.2.4 Aantonen bij de rechter

Een andere optie die volledigheidshalve wordt genoemd is het voeren van een juridische procedure om aan te tonen dat de paden in het bos beschouwd moeten worden als 'openbare wegen' in de zin van de Wegenwet. Het ligt niet op de weg van de gemeente om zo'n juridische procedure te initiëren, omdat de gemeente de paden zelf tot op heden niet als openbare wegen heeft beschouwd. De gemeente heeft de paden en het groen namelijk niet in beheer en onderhoud. Een dergelijke procedure zal de nodige inzet, tijd en financiën vergen van degene die zich hier op wil beroepen en zal daarom ook voor de omwonenden geen wenselijk traject zijn.

Mochten één of meer omwonenden hier toch voor kiezen dan zullen zij zelf aannemelijk moeten maken dat de bospaden openbaar zijn. Bewijsstukken die 'slechts' aantonen dat een weg al (meer dan) dertig achtereenvolgende jaren bestaat zijn onvoldoende om ook de openbaarheid ervan aannemelijk te kunnen maken. Daarvoor zijn verklaringen nodig, die dan wel voldoende specifiek moeten zijn. Een goede verklaring bevat in ieder geval naam en leeftijd van de persoon, de periode waarin de persoon aan- of omwonende van de weg was, de periode waarin de persoon de weg gebruikte en een omschrijving van de wijze waarop de persoon de weg gebruikte (Hoe vaak? Met of zonder toestemming van de eigenaar? Stonden er hekken of verbodsborden op de weg?).

3.2.5 Crowd funding / belegging

Tot slot zou een mogelijkheid kunnen zijn om via het middel van crowd funding voldoende geld in te zamelen voor aankoop van het bos, door een stichting of groep belanghebbenden. Dit zal dan gaan om crowd funding onder wijkbewoners, maar ook onder andere betrokkenen en belanghebbenden. Ook kan gedacht worden aan bijvoorbeeld het beleggen van een kapitaal, om zo voldoende financiën te verkrijgen.

Wij beschouwen uw motie hiermee als afgehandeld en wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van 's-Hertogenbosch,
De secretaris, De burgemeester,

mr. drs. I.A.M. Woestenbergh

drs. J.M.L.N. Mikkers